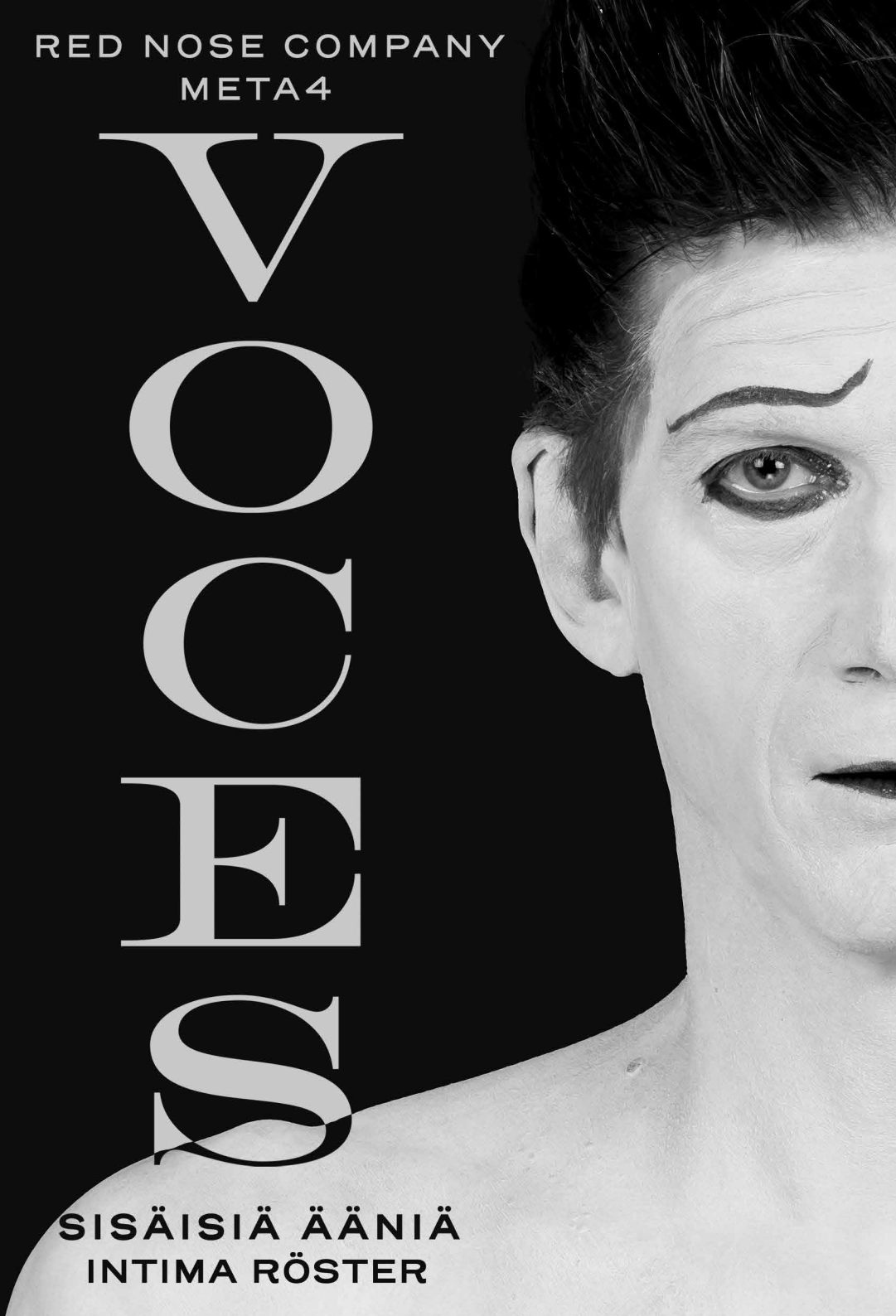

RED NOSE COMPANY
META4

V O C E S

SISÄISIÄ ÄÄNIÄ
INTIMA RÖSTER

Svensk textning

Textningen finns tillgänglig på din smarttelefon via appen **Subtitle Mobile**.

1. Ladda ner appen från Google Play (Android) eller App Store (iPhone).
2. Öppna appen.
3. Ange koden **9NU3**
4. Välj språk.
5. Textningen visas automatiskt på din skärm när föreställningen börjar.

Appen kräver internetanslutning för att fungera.
Kom ihåg att ställa din telefon i ljudlöst läge.

Red Nose Company & Meta4

Voces — Intima röster

En konsertföreställning för två clowner och en stråkkvartett

Längd ca 2 h 15 min (inkl. paus)

Voces – Intima röster bygger på Jean Sibelius stråkkvartett i d-moll, *Voces intimae*. Vid tiden för komponerandet av kvartetten fick Sibelius besked om en tumör i strupen; en diagnos som starkt påverkade hans skapande. Döden – och rädslan för den – är föreställningens centrala tema. Genom historien har konstnärer letat inspiration i esoterik och hemliga vetenskaper i sitt sökande efter en djupare mening med livet.

Premiär

Red Nose Company & Meta4

13.7.2025 Kuhmo Kammarmusikfestival

Red Nose Company & Kamus

29.7.2025 Vår Festival (Tusby/Träskända)

Föreställningen framförs med antingen Meta4 eller Kamus.

KONSTNÄRLIGT TEAM

Konstnärlig planering och musikval

Timo Ruuskanen och Tuukka Vasama (Red Nose Company),
Terhi Paldanius (Kamus) och Minna Pensola (Meta4)

Manus, musikdramaturgi, regi

Timo Ruuskanen och Tuukka Vasama

Skådespelare

Timo Ruuskanen och Tuukka Vasama

Meta4

Antti Tikkanen (violin), Minna Pensola (violin),
Atte Kilpeläinen (viola), Tomas Djupsjöbacka (cello)

Kostym

Erika Turunen

KUHMON
KAMARIMUSIIKKI
KUHMO
CHAMBER
MUSIC

Meidän Festivaali
Our Festival

Fotografi och grafisk design

Tero Ahonen

Programblad

Timo Ruuskanen och Tuukka Vasama (texter), Inka Virtanen (layout)

Produktion

Red Nose Company

Meta4, Kamus, Kuhmo Kammarmusikfestival och Vår Festival

Med stöd av

Niilo Helanderin Fond, Alfred Kordelinin Fond

Helsingfors Stad, Undervisnings- och kulturministeriet

Tack

Tero Saarinen Company (residens)

Henna Tanskanen (blomsterkransarna)

ALFRED
KORDELININ
SÄÄTIÖ

NIILO HELANDERIN
SÄÄTIÖ

OPETUS-JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

MUSIK

Sibelius: Voces intimae, I

Wennäkoski: Flickereth

Sibelius: Voces intimae, II and III

Pärt: Summa

Moberg: ?

Dessner: Song for Ainola

Sibelius: Voces intimae, III, IV and V

PAUS

Richter: On the Nature of Daylight

Saariaho: Terra Memoria (utdrag)

Beethoven: Heiliger Dankgesang

Nagaraja: Stringar

AKT 1

Jean Sibelius (1865—1957):

Stråkkvartett i d-moll op. 56 "Voces intimae" (1909)

I: Andante — Allegro molto moderato

I sin ungdom komponerade Jean Sibelius många verk för små ensembler, men vid 25 års ålder skrev han praktiskt taget ingen kammarmusik längre – med undantag för *Voces intimae*, som kom till tjugo år senare.

Voces intimae är Sibelius mest kända kammarmusikverk och ingår som en självklar del i Meta4:s och Kamus repertoar.

Lotta Wennäkoski (1970—):

Stråkkvartett Flickereth (2023)

II: "fladdrade loss från masten, / steg i trasor upp mot molnen / och längtade efter – "

Detta verk är komponerat för Kamus-kvartetten, och titeln anspelar på de fladdrande seglen, det darrande hjärtat eller ljusets skimmer. Denna del är tillägnad Kaija Saariaho, och uppkallad efter ett citat ur Pentti Saarikoskis dikt *Laulu ikävästä merellä* (1958).

AKT 1 (fortsätter)

Jean Sibelius: "Voces intimae"

II: Vivace

III: Adagio di molto

I den tredje satsen av stråkkvartetten skrev Sibelius "Voces intimae" mellan notraderna. Dessa ackord återkommer senare i samma sats.

Arvo Pärt (1935—):

Summa for string quartet (1977)

Estländaren Pärt är en av de mest kända nutida kompositörerna, och hans stil kan beskrivas som "mystisk minimalism". Under sovjettiden kritiserades Pärt både för att han använde serialism i sina kompositioner och för de behandlade andliga teman. År 1972 konverterade Pärt från den lutherska till den ortodoxa kyrkan och även hans konstnärliga uttryck förändrades i grunden. Det valda stycket *Summa* är ett exempel på Pärts senare tonspråk. Verket skrevs ursprungligen för a cappella-sångensemble, och texten är en trosbekännelse på latin.

Ida Moberg (1859—1947): ?

Ida Moberg anses vara Finlands första kvinnliga kompositör. Tyvärr har endast en liten del av hennes produktion bevarats, eftersom verk skrivna av kvinnor sällan gavs ut i tryckt form. Av denna anledning strävar vi efter att få direkt kontakt med Moberg och förmedla hennes musik live via en stråkkvartett.

**Bryce Dessner (1976—):
Song for Ainola (2024)**

Dessner är gitarrist i det amerikanska bandet *The National*, men komponerar även klassisk musik. Han besökte Finland för första gången 2015, vid Vår Festival, på inbjudan av Pekka Kuusisto. *Song for Ainola* är komponerad vid Tusby träsk.

Jean Sibelius: "Voces intimae"

III: Adagio di molto

IV: Allegretto (ma pesante)

V: Allegro

"Jag har inte skrivit på fyra dagar, eftersom jag först bestämde mig för att göra färdigt quartetten. Det sker nog snart. Jag har så förskräckligt bråttom, och vill göra ett riktigt mästerverk. Då skulle jag få ca 10 000 för stycket."

– Jean Sibelius i sitt brev till Aino (15. mars 1909)

Efter *Voces Intimae* blev Sibelius kompositioner gradvis mer komplexa och introspektiva. Den 21 maj 1909 skrev han i sin dagbok: "En stilsförändring?!" – ett förebådande av det som skulle prägla hans senare musik. Två år senare fullbordades den fjärde symfonin: gåtfull och skör, fylld av melankoli och dyster eftertanke. Dess långsamma sats spelades, enligt kompositörens egen önskan, vid hans begravning.

AKT 2

Max Richter (1966—):
On the Nature of Daylight (2004)
arr. för stråkkvartett av B. K. Lindgren

Richter är en brittisk nutida kompositör med en omfattande produktion. Han räknas som postminimalist, men många av hans verk lånar även drag från populärmusiken. Richters musik har därför ofta använts i tv- och filmproduktioner. *On the Nature of Daylight* komponerades ursprungligen för stråkkvintett. Den finns med på albumet *The Blue Notebooks*, där kompositören enligt egen utsago viljat utforska klyftan mellan den upplevda verkligheten och fantasin.

Kaija Saariaho (1952—2023):
Utdrag ur stråkkvartetten Terra Memoria (2007)

Saariahos andra stråkkvartett är tillägnad ”Dem, som har gått bort”. Meta4 framförde kvartetten vid violinisten Eriikka Maalismaas begravning i januari 2025. Eriikka, du finns i våra tankar!

**Ludwig van Beethoven (1770—1827):
Stråkkvartett 15 i a-moll op. 132 (1825)**

III: Molto adagio, "Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit, in der Lydischen Tonart"

Beethoven började bli döv redan vid 30 års ålder. År 1802 skrev han det så kallade Heiligenstadttestamentet; ett brev där han uttrycker sin föresats att, trots dövheten, ägna resten av sitt liv åt musiken. Han skrev: "Endast konsten håller mig kvar. Det känns omöjligt att lämna världen innan jag har skapat allt som jag känner finns inom mig."

Beethoven komponerade denna kvartett efter att ha återhämtat sig från en allvarlig sjukdom. Han gav den långsamma satsen titeln: *En helig tacksägelsehymn till gudomen.*

**Krishna Nagaraja (1975—):
Stringar (2020)**

I: Udelt Takt

Den italiensk-indiske Nagaraja kombinerar i sina kompositioner folkmusik, klassisk musik och nutidsmusik. Han har avlagt en konstnärlig doktorsexamen vid Sibelius-akademin med avhandlingen *Polska Travels: Composing (at) the Crossroads*. Albumet *Tales from Norway*, inspelat tillsammans med Meta4, nominerades till Emma Gaala-priset år 2023.

BAKGRUND

Idén till denna konsertföreställning föddes när Terhi och Minna spelade i Timos och Tuukkas föreställning *Aleksis Kivi* på Nationalteatern i Helsingfors. I samband med detta föddes idén om att tillsammans med deras två stråkkvartetter skapa ett gemensamt sceniskt projekt. Föreställningen skulle framföras med kvartetten Meta4 vid kammarmusikfestivalen i Kuhmo, och kvartetten Kamus vid Meidän Festivaali i Tusby. Nu, några år senare, har diskussionernas konditionalis förvandlats till presens, tankarna till repliker och toner, andetag och blickar.

Voces – Intima röster är en scenisk konsert för två clowner och en stråkkvartett. Verket låter två gamla konstformer, clownerin och kammarmusiken, mötas i en strävan efter en jämbördig och likvärdig scenisk dialog mellan musik och scenkonst, vår tid och världen för hundra år sedan.

Föreställningens tematik är förankrad i året 1909, då *Voces Intimae* färdigställdes. Vi utgick i vår process från Jean Sibelius, men hans stråkkvartett ledde oss vidare till döden i ett bredare perspektiv. Kanske är det något som hör medelåldern till, detta att döden känns som ett mycket aktuellt ämne? Även Sibelius var medelålders (43 år) när han komponerade "Voces" och han plågades av dödsångest, även om det skulle visa sig att hans liv inte ens hade nått halvvägs.

När frågorna kring livet efter döden blev allt mer framträdande i vårt arbete, fann vi oss snart i esoterismens värld.

Den erbjöd en inspirerande kontext; ett nu som vibrerar i samklang med evigheten, och där den kroppsliga verkligheten öppnar sig "ad astra".

Under tiden då "Voces" komponerades upplevde även esoterismen sin guldålder. Axel Gallen-Kallela övade sig i klarsyn under sina naturpromenader. Minna Canth hade redan tidigare börjat hålla spiritistiska seanser i sin salong. Helmi Krohn skrev under ledning av en andlig vägledare.

Med esoterism avses dold eller hemlig kunskap som endast de invigda har tillgång till. Begreppet har sina rötter i antiken, men under 1800-talet fördjupades intresset för fenomenet, och i sekelskiftet till 1900-talet spred sig denna populära rörelse även till Finland.

Finlands teosofiska sällskap grundades 1907. Rudolf Steiner grundade sin antroposofiska rörelse 1913 och reste flitigt runt för att hålla föreläsningar, och besökte även Finland.

Även många musiker och kompositörer har haft kopplingar till esoterismen; till exempel Ida Moberg grundade sitt kompositionsarbete på teosofiska och antroposofiska läror. Enligt dessa är "den jordiska musiken ett eko och en återspeglning av den himmelska världens musik; en sorts sfärernas harmoni, förklarar forskaren Maarit Leskelä-Kärki fenomenet.

BAKGRUND (fortsätter)

Konstnärernas intresse för esoteriskt tänkande är lätt att förstå, för är inte konsten en sträven efter det oförklarliga; sådana känslor och upplevelser som ligger utanför vår vardagliga världs räckvidd? Så tänker vi i alla fall. För oss som såväl skapare som upplevare, är konsten i bästa fall en resa till en annan värld. Den kan ge meningsfulla upplevelser, som kan vara sanna oavsett deras vetenskapliga grunder.

Många som har erfarenhet av ”kanalisering”, dvs. att ta emot budskap från en annan verklighet, menar att det handlar mer om att öppna sig för mottagande, än att utföra någon egentlig handling.

Vi har ingen erfarenhet av just dethär, men vi tror att det finns något liknande i en nyfiken livshållning. När vi intresserar oss för saker omkring oss ger vi samtidigt utrymme för att något ska kunna hända.

Vi hälsar er välkomna till denna konsertföreställning – oavsett vilka mentala, andliga eller spiritualistiska synsätt ni än företräder. Vi hoppas att ni skärper era sinnen och andas – in och ut. Vi påstår inte, vi ställer öppna frågor. Med ett leende, pecis som clowner brukar göra.

Ja, och sen var det ännu den där frågan om inspiration. Svaret hittar ni här: <https://karsh.org/jean-sibelius/>

Timo och Tuukka

ROSEMARY BROWN

(1916—2001)

Rosemary Brown var ett engelskt medium som, enligt henne själv, samtalade med ett stort antal avlidna kompositörer och tog emot musik från dem. Hon träffade Franz Liszt för första gången när hon var 7 år gammal, och ungefär fyrtio år senare började Liszt regelbundet besöka henne, i sällskap med andra kompositörer.

Brown tog emot – dvs. komponerade genom telepatisk diktamen – musik som hade skapats av Debussy, Grieg, Schubert, Chopin, Stravinsky, Bach, Brahms, Beethoven, Schumann och Rachmaninoff. Hon förmedlade bland annat en ny sonat på 40 sidor, komponerad av Schubert samt Beethovens tionde och elfte symfonier.

Brown blev känd på 1970-talet, och hennes kanaliserade kompositioner har även publicerats och uppförts, men nuförtiden är hon i det närmaste bortglömd. När vi förberedde denna föreställning läste vi två av böckerna hon också skrivit. Så här berättar Brown själv:

”Beethoven var länge en riktig gåta för mig. Till en början ville han bara kommunicera telepatiskt. Jag kunde visserligen se honom, men ingen av oss sa något. Oftast tog jag bara tyst emot hans tankar, även om han aldrig nämnde en enda not. På något sätt visste jag ändå vad han ville förmedla. Beethoven vill att hans musik ska verka som en källa till medkänsla för oss. Jag tror att han innerligt skulle vilja vara i kontakt med människorna och omsluta oss i underbar kärlek” – *Immortals at my Elbow* (1976)

OM OSS

Meta4

är en av de internationellt mest framgångsrika finländska stråkkvartetterna och är grundad år 2001. Ensemblen förenar individuell och kollektiv styrka och konstnärlighet och är känd för sina virtuosa och intensiva framträdanden. Kvartetten är en efterfrågad gäst på konsertscener runt om i Europa och Nordamerika. Meta4 består av: Antti Tikkanen (violin), Minna Pensola (violin), Atte Kilpeläinen (viola) och Tomas Djupsjöbacka (cello).

Kamus

grundades 2002 och har etablerat sig i toppen av det finska musiklivet. Kvartetten, som hänfört publik över hela världen med sitt starka uttryck och personliga profil, är känd för sin mångsidiga och fördomsfria repertoar, samt sin mästerliga bredd av olika framförandestilar. Sedan 2019 har Kamus innehaft det konstnärliga ledarskapet för Vår Festival, en kompromisslös musikfestival som även erhållit internationell uppmärksamhet och uppskattning. Kamus består Terhi Paldanius (violin), Jukka Untamala (violin), Jussi Tuhkanen (viola) och Petja Kainulainen (cello).

Erika Turunen

Erika Turunen är en av Finlands kändaste kostymdesigners. Hon har haft en lång karriär vid Finlands nationalopera, både som designer och kostymchef. Hon har skapat dräkter för ett stort antal nutidsdansföreställningar och bl.a. arbetat med Tero Saarinen Company, Compania Kaari Martin, Johanna Nuutinen, Kenneth Kvarnström, Jorma Uotinen samt flera utländska koreografer. Bland Turusens senaste arbeten finns kostymdesignen till *Ring-serien* och föreställningen *CircOpera 2.0* för Finlands nationalopera.

Clownduon Timo Ruuskanen och Tuukka Vasama

är känd för sina intelligenta och musikaliska tolkningar av klassiker. *Voces* är deras sjunde samarbete. Deras teaterföreställning *Aleksis Kivi* fick Statspriset för informationsspridning och Helsingfors stads kulturpris. Duon har turnerat i över tio år både i Finland och utomlands. Inom klassisk musik de har samarbetat med Åbo Filharmoniska Orkester, Sinfonia Lahti och kammarorkestern Avanti!

Red Nose Company

är en pionjär inom clownteater i Finland. Gruppen grundades år 2005, och har vuxit från marginalen till en nationell turnéteater och samarbetar med landets ledande kulturinstitutioner. Teatern ger årligen ca. 150 föreställningar och når ca. 25 000 åskådare. Föreställningarna spelas på finska, svenska och engelska. År 2023 utsågs Red Nose Company till Årets teater i Finland.

TACK

Våra familjer, nära och kära, Red Nose Companys produktionsteam (Liisa Ruuskanen, Milla Hilke, Noomi Forslund och Inka Virtanen); Taru Hahle och Kirsi Unkuri (skräddare), Hanna Vuorela (huvudbonaderna), Julia Donner (Ainola).

Tuukka, Terhi, Minna och Timo vid trappan av Ainola

Svensk översättning av programbladet: Marielle Eklund-Vasama
Generativ AI har använts som hjälp vid översättningen.

meta4.fi

kamusquartet.com

rednose.fi
IG FB rednosefi

RED NOSE[•]
COMPANY